

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Białymstoku**

Białystok, dnia 24 listopada 2009 r.

Tekst ujednolicony

**Pan
Henryk Duda
Starosta Powiatu Kolneńskiego**

LBI-410-009-14/2009
P/09/122

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r.¹, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku skontrolowała w Starostwie Powiatowym w Kolnie („Starostwie”) realizację w latach 2007-2009 (I półrocze) zadań dotyczących utrzymania urządzeń melioracji wodnych szczegółowych.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawiono w protokóle podpisanym 30 października 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia brak działań Starostwa w zakresie realizacji zadań dotyczących melioracji wodnych szczegółowych.

1. Według ewidencji pozyskanej przez Starostwo z Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Białymstoku Biura Terenowego w Kolnie, na 31 grudnia 2006 r. na terenie Powiatu Kolneńskiego zmeliorowanych było 11.506,5 ha użytków rolnych (z tego 1.228 ha zdrenowanych), w tym 1.065,6 km szczegółowymi rowami melioracyjnymi, na których znajdowało się 534 budowli piętrzących (zastawek lub przepusto-zastawek) i 1.379 przepustów oraz siecią drenarską obejmującą 109 studzienek drenarskich i 653 wylotów zbieraczy. Prawie 54 % terenów zmeliorowanych było w utrzymaniu Gminnej Spółki Wodnej „Koniczynka” w Turośli („Spółki”). Pozostały obszar zmeliorowany znajdował się na terenie 3 niedziałających od kilkunastu lat spółek wodnych.

¹ o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o NIK”,

2. W ocenie NIK Starostwo w niewielkim zakresie interesowało się funkcjonowaniem jedynej działającej na terenie Powiatu Kolneńskiego Spółki. W latach 2007-2009 (I półrocze) przedstawiciele Starostwa:

- pozytywnie zaopiniowali wnioski i rozliczenia Spółki dotyczące dotacji z budżetu Wojewody Podlaskiego, mimo że dokumenty te zawierały - w świetle ustaleń NIK - błędy i nieścisłości, niemające wpływu na wysokość dotacji,
- nie uczestniczyli, mimo pisemnych zaproszeń, w Walnych Zgromadzeniach Delegatów Spółki. Uchwały Walnego Zgromadzenia Delegatów z lat 2007-2009 (wpłynęły do Starostwa w ustawowym terminie 7 dni od ich podjęcia, zgodnie z postanowieniami art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r.²), stanowiły, że Spółka prowadzi prace konserwacyjne na 78,1 % obszaru zmeliorowanego (4.840 ha), zaś utrzymanie urządzeń na pozostałych 1.358 ha należy do rolników.

Stan urządzeń melioracji wodnych szczegółowych („u.m.sz.”) utrzymywanych przez Spółkę był zadowalający, co wykazały oględziny przez NIK 86,4 km (22,1 % łącznej długości) rowów melioracyjnych, z których 73,1 km było w dobrym stanie technicznym, zaś pozostałe 13,3 km było wypłyconych, podtopionych lub niedrożnych z uwagi na przejścia dla krów oraz wodopoje. Uchybienia w utrzymaniu tych urządzeń spowodowane były przede wszystkim niewystarczającymi środkami finansowymi ze składek członków Spółki (które, przy ich pełnej ściągальności, zapewniłyby sfinansowanie w 2007 roku 78,43 %, w 2008 roku 76,34 % i w 200 roku 69,42 % planowanych robót konserwacyjnych). Mimo to w Starostwie nie podejmowano postępowań w celu wydawania decyzji o których mowa w art. 170 ust. 3 Prawa wodnego, podwyższających Spółce wysokość składek członkowskich i innych świadczeń, w przypadku gdy nie wystarczają one na wykonanie zadań statutowych w danym roku.

3. W Starostwie nie reagowano na niezrealizowanie przez zainteresowanych właścicieli gruntów obowiązku utrzymywania u.m.sz. na pozostałym - wydzielonym z konserwacji przez Walne Zgromadzenie Delegatów Spółki - obszarze 1.358 ha oraz na terenie 4 gmin (Grabowo, Kolno, Mały Płock i Stawiski), gdzie nie funkcjonowały spółki wodne. Brak dbałości właścicieli gruntów o stan urządzeń wykazały oględziny przez NIK 83,8 km

² Prawo wodne (Dz.U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019 ze zm.), zwanej dalej „Prawem wodnym”

rowów (12,4 % łącznej ich długości - 675 km) niepoddawanych konserwacji bieżącej i gruntownej, o czym świadczyły:

- znaczne ich wypłycenia oraz kilkuletnie, a nawet kilkunastoletnie zakrzaczenia i zadrzewienia,
- zniszczone lub zdewastowane 17 z 75 budowli piętrzących lub przejazdowo-piętrzących (brak prowadnic i elementów tamujących przepływ wody). Pozostałe budowle wymagały konserwacji i naprawy,
- zdewastowane, zasypane lub nieodnalezione 18 z 27 studzienek drenarskich,
- brak możliwości zlokalizowania (ze względu na zamulenie i zarośnięcie) 14 z 19 objętych oględzinami wylotów drenarskich.

Przy takim stanie urządzeń na terenie wydzielonym z konserwacji przez Spółkę i 4 gmin, w Starostwie nie prowadzono postępowań w celu wydawania decyzji, o których mowa w art. 77 ust. 2 Prawa wodnego, ustalających właścicielom gruntów uchylającym się od obowiązku utrzymywania u.m.sz., szczegółowe zakresy i terminy wykonywania tego obowiązku.

4. W części nierzetelne były sprawozdania RRW-10 (ze stanu ilościowego oraz utrzymania wód i urządzeń melioracji wodnych) za 2007 i 2008 rok. W sprawozdaniach tych corocznie:
- wykazywano funkcjonowanie 4 spółek wodnych w 4 z 5 gmin Powiatu (poza Gminą Grabowo). Starostwo nie podejmowało w okresie objętym kontrolą działań w celu reaktywowania pozostałych 3 spółek wodnych,
 - wykazywano całą powierzchnię objętą działalnością Spółki, mimo że Walne Zgromadzenie Delegatów, uchwałami posiadanymi przez Starostwo, wyłączyło z konserwacji część obszaru zmeliorowanego wraz z urządzeniami.

Przedstawiając powyższą ocenę i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Podejmowanie działań na rzecz poprawy stanu urządzeń melioracyjnych, w tym wykorzystywanie kompetencji nadanych przepisami art. 77 ust. 2 i art. 170 ust. 3 Prawa wodnego.
2. Rzetelne sporządzanie sprawozdań RRW-10.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Starostę w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag

i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku umotywowanych zastrzeżeń w sprawie oceny, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu. W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.